

45 хвилин уроку на написання контрольних і у мене закріпилася думка, що я просто гірше всіх інших. Що мене оточують люди, які за визначенням розумніші та в усьому кращі за мене. Масло в вогонь додавала ще й моя родина, тому що мене постійно порівнювали з іншими і я чула слова по типу: а от у моєї подруги онучка може прочитати біжучий рядок в новинах, а ти ні, тобі треба , працювати над собою більше. Цей етап минув коли я зрозуміла, що не гірша за інших, а у мене інакше працює мозок « (анонім).

«У 10 років, я зважився на спробу самогубства, я вирішив утопити себе у ванній. Голоси у моїй голові не замовкали я постійно чув: « ти безпорадний», «ти виродок», «ти негарний, ти ніколи нічого не досягнеш», але коли я закрив очі, побачив батьків, що плачуть на цвинтарі, я сказав собі, що більше ніколи не нарікатиму на свою долю і житиму на повну. Лише любов батьків урятувала мене» (Нік Вуйчич).

Таким чином, з цих цитат ми можемо побачити не лише ті фактори, що гублять таких людей, але і ті, що дозволяють триматись за життя. Наприклад: любов до батьків, прагнення надихати, соціалізація, психологічна підтримка, віра, підтримуюче оточення. Ці прості і одно час складні пункти допомагають рано чи пізно перетворити своє обмеження на власну силу. У іншому ж випадку такі люди замикаються у собі, зневірюються і вважаючи, що нічого змінити не можливо, приходять до описаного вище трагічного фіналу власної історії.

Ляшенко М. А.
Харківський національний
університет радіоелектроніки
Науковий керівник: Ляшенко Н.О.
НТУ «ХП»

ЕЙДЖИЗМ ЯК ДИСКРИМІНАЦІЙНА ПРАКТИКА

Соціальна нерівність, яка закріплюється формальними та неформальними нормами, допомагає розвитку суспільства або гальмує його. Сучасні демократії спираючись на нормативно-правові регулятори намагаються не дозволяти дискримінаційні практики, але деякі з них нажаль міцно вкоренилися в

суспільних стереотипах та реалізуються в нашій повсякденності. До них належить ейджізм – упереджене ставлення до дорослих людей, які належать до різних вікових груп, їх дискримінація на основі віку. Вік – це те, що людина не може змінити (так саме як расу, стать, походження). Ставлення до осіб різного віку формується в межах конкретної культури та пов'язано з типовим життєвим циклом її представників (тому людину 17 років в одній культурі «неповнолітня», а в іншій – «цілком доросла»). Воно ґрунтується на існуючих стереотипних уявленнях про соціально-важливі риси, притаманні людям різного віку, що заважає або допомагає реалізовувати їх власні права та потенціал. Типові вікові групи, що страждають від ейджізму це молодь та літні люди. Конкретні вікові межі цих груп також є умовними, в залежності від сфери життєдіяльності людини та культури суспільства (бути «вже старим» чи «дуже молодим» для чогось може одна і та ж сама особистість). Розглянемо основні чинники, що сприяють ейджізму, типові сфери його прояву, негативні наслідки та шляхи подолання.

До чинників ейджізму на макрорівні належать: правові обмеження дорослих людей за їх віком (відносно навчання, отримання посад); існуючі традиційні культурні стереотипи щодо здібностей, активності, раціональності, можливостей вчитися, основних завдань тощо; вплив ЗМІ та реклама, які тиражують образи людей різного віку та впливають на уявлення про стандарти їх життя; релігія що відтворює традиційні уявлення про вік та соціальні ролі що з ним пов'язані.

На мезорівні практики ейджізму відтворюються (або руйнуються) на рівні контактних груп: професійних спільнот (тут є великі відмінності – можна бути досвідченим розробником програмного забезпечення, керівником проєкту в 25 років або інтерном-хірургом); конкретних організацій в яких працює людина (на це може вплинути вік більшості колег); сімейних груп (життєві траєкторії близьких можуть розглядатися як зразки); дружні кола (стиль життя друзів, референтних груп). На мікрорівні людина ставиться до вікових обмежень, гнеться або корегує власну поведінку під «тиском» стереотипів про

те що належить/ не належить робити в залежності від впевненості в собі, наявності підтримки з боку найближчого оточення щодо її прав, потенціалу, свободи.

Форми прояву ейджизму в професійній сфері: 1) під час прийому на роботу людина може бути або «старою», або «дуже молодою»; 2) під час кар'єрного просування та призначення на посаду вікові стереотипи можуть стати додатковим аргументом «за» або «проти»; 3) професійне навчання (доцільно або ні, «немає перспектив»; 4) ставлення підлеглих, що «заражені ейджизмом» з недовірою, неповагою; 5) власні обмеження в свідомості людини на кшталт «я вже стара» або «я ще молода для цього».

Форми прояву ейджизму в сфері сімейних відносин: 1) тиск щодо «ще дуже рано», або «вже час» для одруження, народження дітей, або «тобі вже пізно все це робити»; 2) традиційне уявлення про вік шлюбних партнерів, що жінка повинна бути того ж віку, або декілька молодше чоловіка; 3) негативні стереотипи щодо шлюбів з великою різницею у віці подружжя.

Негативні наслідки ейджизму це «штучні обмеження» в реалізації прав людини та відмова від розгляду особистості як індивідуальності, обмеження її ініціатив та активності. Суспільство втрачає потенційні можливості його членів щодо реалізації власних траєкторій розвитку, відчуття поваги до себе, власної цінності та необмеженості застарілими стереотипами. Подолати ейджизм допоможе освіта, самовдосконалення та активність людини, а в суспільстві – просвітництво та повага до прав людини.

Музика Я.С.
Науковий керівник: Григор'єва С.В.
НТУ «ХП»

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ОЧИМА МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Однією з головних проблем соціального становлення молоді є її включення до сфери суспільної праці. Попри всі очікування і сподівання,